Звіт про виконання Стратегічного та Операційного планів Консультативної ради з питань захисту прав ВПО Червоноградської міської територіальної громади за 2025 рік

Консультативна рада з питань внутрішньо переміщених осіб (ВПО) у Червоноградській громаді функціонує як стратегічний місток між органами місцевого самоврядування (ОМС) та новими мешканцями. Рада була офіційно створена Розпорядженням міського голови № 48-р від 13.03.2023, що підкреслює її особливий статус та прямий канал взаємодії з керівництвом громади. Процес стратегічного планування відбувався за експертної підтримки програми «Єднання заради дії», що дозволило впровадити методологію системного аналізу та довгострокового прогнозування.

Залучення ВПО до прийняття рішень через Раду трансформує переселенців із пасивних отримувачів допомоги на активних суб'єктів місцевої політики. Це безпосередньо посилює соціальну згуртованість, мінімізує конфліктний потенціал та забезпечує «партисипативний» підхід до управління — коли рішення приймаються за участю тих, кого вони стосуються.

Соціальний профіль ВПО у Червоноградській ТГ

Аналіз, проведений на основі анкетування 99 респондентів, демонструє специфічний соціально-демографічний ландшафт. Абсолютна більшість опитаних — **76,8%** — прибули з Донецької області, що створює спільний регіональний контекст потреб. Ситуація ускладнюється тим, що **31,3%** респондентів відверто заявляють: їм немає куди повертатися через втрату житла.

Демографічний зріз виявив домінування жінок (**89,9%**) та великих родин (**35,4%** мають 5+ осіб). Для муніципального управління це означає критичне навантаження на освітню та соціальну інфраструктуру. Оскільки майже половина ВПО (49,5%) уже працює, а ще 19,2% планують працевлаштуватися, громада має пріоритезувати розвиток мережі дошкільних закладів та позашкільної освіти. Це є необхідною передумовою для вивільнення трудового потенціалу матерів та їхньої повноцінної економічної інтеграції.

Ключові виклики та пріоритетні потреби

Проблема / Показник	% респондентів	Необхідний вид допомоги та управлінське рішення
Втрата власного житла	79,8%	Адвокація участі в програмі «є-Оселя», розвиток фонду соціального житла.
Брак продуктів та гігієни	65,7%	Стабілізація гуманітарних поставок для багатодітних родин.
Фінансова бар'єрність медицини	53,5%	Грантове покриття вартості обстежень (УЗД, КТ, МРТ, аналізи).
Психологічна дестабілізація	48,5%	Програми подолання тривожності за майбутнє дітей, заходи соціалізації.
Бар'єри на ринку праці	21,2%	Створення «Базові освітні курси: SMM, Безпечне користування інтернет, Штучний інтелект», перекваліфікація.

Ідентифіковані потреби стали основою для формування стратегічних напрямків діяльності Ради, фокусуючись на переході від «кризової допомоги» до «розвитку».

Виконання Стратегічного плану: Пріоритетні напрями та досягнення

1. Адвокація та підтримка у вирішенні житлових питань

Житлове питання залишається найбільш критичним: **84,8%** опитаних потребують негайного вирішення цієї проблеми, а **72,7%** відчувають постійну тривогу через тимчасовий статус свого проживання. Наразі діючі прихистки (312 місць) покривають лише **5% від загальної потреби**.

- **Індикатори успіху:** Створення робочої групи з житлових питань, початок інвентаризації житлового фонду, делегування представників Ради до комісії з розподілу житла, розробка концепції «Банку житла».

2. Сприяння комплексній інтеграції ВПО

Мета — подолання соціальної ізоляції. Враховуючи, що 26,3% прагнуть розширити коло знайомств, Рада фокусується на залученні ВПО до управління громадою.

- **Індикатори успіху:** Розробка муніципальної політики інтеграції ВПО, стимулювання участі переселенців у Громадському бюджеті, проведення кампаній з підвищення лояльності до нових мешканців.

3. Допомога у професійній самореалізації

Рада стимулює економічну суб'єктність ВПО, що є критичним для довгострокової стійкості бюджету громади.

- **Індикатори успіху:** Організація ярмарків вакансій, залучення стейкхолдерів до формування програм перенавчання, запуск навчальних курсів із підприємництва SMM маркетингу тощо.

Операційна діяльність та цифрова присутність

Операційний план 2023–2024 передбачає цифровізацію комунікацій. Показники охоплення у Facebook (перегляди, поширення) розглядаються Радою не просто як технічні дані, а як **метрика довіри та проінформованості**. Також Рада веде телеграм канал Переселенці Шептицького. Основна інформація і протоколи діяльності Ради ВПО розміщуються на сторінці Управління праці та соціального захисту на сайті Шептицької міської ради. Активна інформаційна політика є інструментом боротьби з упередженнями та стигматизацією.

Виконання операційних завдань (2023–2024)

- [x] Створення робочої групи з житлових питань.

  Рішенням сесії Шептицької міської ради від 18 грудня 2025 року № 4183 «Про затвердження персонального складу Комісії з розгляду питань щодо надання допомоги для вирішення житлового питання окремим категоріям внутрішньо переміщених осіб, що проживали на тимчасово окупованій території» до складу комісії увійшли Е. Синєгубова та І. Донова.

- [x] Аналіз нормативно-правових актів щодо послуг для ВПО.
- [x] Інвентаризація об'єктів соціального житла у громаді.

Координаційна комісія з обліку нерухомого майна для проживання ВПО ЛОДА протоколом № 2 від 10.07.2025 року гуртожиток за адресою, м. Шептицький, вул. Львівська, 21 площею 3834,6 м. внесено в перелік об'єктів, що підлягає відновленню. Власність – обласна комунальна.

- [ ] Створення щомісячного інформаційного дайджесту для ВПО.

Для посилення динаміки інтеграції рекомендується впровадити такі кроки:

1. **Інформування ВПО про «Житловий сертифікат», програми «є-Оселя» через консультаційний супровід та прискорити інвентаризацію фонду для створення соціального житла.**
2. **Стимулювати соціалізацію через сімейний формат: Впровадити регулярні культурні та виїзні заходи для жінок та дітей з метою розширення їхніх соціальних зв'язків та подолання відчуття «тимчасовості».**
3. **Уніфікувати базу стейкхолдерів: Створити єдиний реєстр програм та проєктів зайнятості для уникнення дублювання функцій та максимізації охоплення ВПО навчальними заходами.**

Реалізація цих кроків дозволить Червоноградській громаді не лише вирішити гуманітарні виклики, а й перетворити людський потенціал ВПО на дієвий ресурс для повоєнного відновлення та економічного зростання.

Голова Консультативної ради з питань захисту прав ВПО Червоноградської територіальної громади Елеонора Синєгубова та заступниця голови Консультативної ради Ірина Сельницька 26 листопада 2025 року взяли участь у зустрічі з обміну досвідом між радами ВПО Львівської області «Відкритий діалог для дій» в рамках проєкту **Єднання заради дії**', ІІІ Всеукраїнський форум Рад ВПО (17.11.2025 р), Західноукраїнський форум рад ВПО (12.10.2025 року), Засідання Тимчасової комісії Верховної Ради України з питань внутрішньо переміщених осіб та людей, які постраждали від війни (01.04.2025 року).

На заході вони представили досвід нашої громади щодо проведення успішних адвокаційних кампаній, а саме:

— **встановлення щорічного Дня пошани родин загиблих та зниклих безвісти Захисників і Захисниць України**, який став місцевою традицією та був офіційно затверджений рішенням міської ради;
— **адвокацію передачі гуртожитку ВПУ №11 у комунальну власність**, що стало важливим кроком у подальшому плануванні житлових рішень для ВПО;
— **просування питання капітального ремонту аварійної ділянки дороги О141604**, яка є маршрутом гідності та веде до нового міського цвинтаря, — депутати підтримали звернення громади щодо ремонту.

Результатом заходу став потужний зворотний зв'язок від інших рад ВПО: колеги з різних громад Львівщини висловили готовність впроваджувати окремі елементи нашого досвіду у себе — від організації Днів пошани до роботи над інфраструктурними та житловими питаннями.

Участь у цій зустрічі надала:
— можливість презентувати напрацьовані механізми адвокації та отримати професійний відгук;
— розширення партнерств із радами ВПО області, що відкриває шлях до спільних ініціатив;
— обмін практичними інструментами, які можна використати для посилення роботи у Шептицькій громаді;
— підсилення видимості нашої Ради та визнання наших напрацювань як ефективного кейсу.

Пріоритети на наступний період:

1. **Житло:** Перехід від тимчасових рішень до програм соціального житла тривалого користування.

2. **Медицина:** Пошук грантів для компенсації витрат на дороговартісні обстеження ВПО.
3. **Економіка:** Стимулювання створення власної справи серед ВПО через запуск «Бізнес-школи».

Члени Ради ВПО прийняли участь в наступних вебінарах:

«Нові можливості для громад, які відкрив Закон №3703-IX “Про народовладдя на рівні місцевого самоврядування”» - 22.01.2025

Форум з працевлаштування для ВПО «Новий старт» - 07.03.2025

«Презентація діяльності та досягнень Рад з питань ВПО» - 23.04.2025

Форум «Партнерство держави й громад у вирішенні житлових потреб ВПО і постраждалого населення» - 28.05.2025

«Житло для ВПО: прозора інвентаризація та антикорупційний контроль» - 29.05.2025

«Під обстрілами та без фінансування: Приховані витрати на відновлення України» - 18.06.2025

Законопроєкт №11377 «Про основні засади житлової політики»: початок масштабної реформи житлової сфери в Україні - 22.07.2025

Ремонти житла і соціальної інфраструктури: можливості від УВКБ ООН – 16.07.2025

Муніципальний та соціальний житловий фонд громад – 19.08.2025

Серія право просвітницьких онлайн заходів для підвищення обізнаності ВПО

Звіт підтверджує, що Консультативна рада стала центром захисту інтересів ВПО, забезпечивши перехід від надання екстреної допомоги до стратегічної інтеграції в життя Червоноградської громади.

Консультативна Рада ВПО Червоноградської ТГ довела свою інституційну гнучкість: склад Ради адаптується до міграційних процесів (заміна членів, що переїжджають), зберігаючи професійний кістяк. Рада успішно трансформувалася в центр адвокації інтересів ВПО, забезпечуючи баланс інтересів усіх стейкхолдерів.

Голова Ради ВПО Елеонора Синєгубова